

БУГЛАЙ Н.М.**ОСНОВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКИ ПОЛЬШИ
ВО ВРЕМЯ ПРЕБЫВАНИЯ ПРИ ВЛАСТИ ПРЕЗИДЕНТА А. КВАСНЕВСКОГО**

В статье рассматриваются приоритетные направления внешней политики РП в период 1995–2005 годов, что основывались на прагматизме, последовательности и логической взвешенности. Констатируется, что вступление страны в НАТО и ЕС стало гарантией сохранения суверенитета и безопасности.

Ключевые слова: внешняя политика, международные отношения, приоритеты, Польша, НАТО, ЕС, суверенитет, безопасность.

BUGLAY N.**BASIC TENDENCIES OF FOREIGN POLICY OF POLAND ARE DURING STAY
AT POWER OF PRESIDENT O. KVASNEVSKIY**

In the article are examined priority directions of foreign policy of RP in the period of 1995–2005, that based on pragmatism, sequence and logichiy self-weighted. Established, that the prelude of country of NATO and ES became the guarantee of maintainance of sovereignty and safety.

Keywords: foreign policy, international relations, priorities, Poland, NATO, ES, sovereignty, safety.

Стаття надійшла до редколегії 1.08.2014

УДК 94(4/9)

СЕЛІВАНОВА-ЗЕРКАЛЬ І. О.

м. Миколаїв.

**СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ПОЛЬЩІ:
ЕВОЛЮЦІЯ 2000-х РОКІВ У ВИМІРІ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ**

В статті розглянуто історичні трансформації в сільському господарстві Польщі після розвалу політичної та економічної соціалістичної системи. Визначаються кроки польського уряду щодо євроінтеграції з урахуванням специфіки країни та її господарства. Визначено цілі які були поставлені на перше місце на шляху до економічного розвитку та стабільності. Показано форми співпраці сільського населення та проблеми які виникли під час цього.

Ключові слова: економічні реформи, ЄС, програма модернізації, держгоспи, повіт, гміна, централізація, агрополітика.

Постановка проблеми. Трансформація українського політичного та економічного життя України в останній рік спонукає дослідити економічний та політичний досвід сусідньої країни – Польщі. Аграрна країна сьогодні демонструє стале економічне зростання, вирішення більшості соціальних проблем та конфліктів, зростання економічного потенціалу сільського господарства та запровадження новітніх енергозберігаючих технологій та форм господарювання. Саме досвід економічних та соціально-політичних перетворень викликає потребу у ретельному дослідженні та використанні напрацювань сусідньої країни в нашому повсякденні, враховуючи євроінтеграційні процеси сьогодні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Новітня українська історична наука намагається дослідити історичні процеси не лише на власній території, а також і враховуючи специфіку українського менталітету проаналізувати процеси на території країн соціалістичного табору в пострадянській період теж. Нажаль ґрунтовних та всебічних відповідних досліджень обмаль, але окремі автори здійснили спроби простежити окремі аспекти історичного процесу Польщі, а саме Чеботар С. І. [1] проаналізував економічні процеси на початку ХХІ ст., в докторській дисертації Собчик В. М. [5] приділив увагу розвитку екологічної культури сільськогосподарського виробництва, Плітка Т. Я. [4] нама-

гався визначити тенденції в розвитку ринку нерухомості в процесі трансформації сільського господарства, Нелеп В.М. [6] простежив реформування адміністративно-територіального устрою та створення нової системи місцевого самоврядування, окремим аспектам новітньої історії Польщі в своїх роботах приділили увагу Борщевський В. [9], Попова О. Л. [11], Крисанов Д. Ф. [12], Ходов Л. Г. [16] та інші.

Досліджуючи новітню історію Польщі слід особливу увагу звернути на трансформації в сільському господарстві, визначити пріоритетні напрямки розвитку як технології, так і організаційних форм з метою запозичення досвіду на шляху євроінтеграції українського сільськогосподарського виробництва.

Формування цілей статті. Завданням роботи є визначення змісту та ролі реформування сільського господарства Польщі в 2000-і роки у вимірі європейської інтеграції.

Виклад основного матеріалу. Вступивши до ЄС, Польща приступила до глибинних реформ у зовнішньоекономічній сфері. Водночас проблемою залишався вступ до зони вільної торгівлі сільськогосподарською продукцією. Лібералізація торгівлі в цьому секторі стосувалася тільки деяких товарів і не могла впливати на загальний стан польського сільського господарства, тим більше сільського господарства ЄС [1, с. 35]. Поступово відбувалися позитивні зміни у товарній структурі сільськогосподарського експорту, які полягали у зростанні частки продуктів харчової промисловості при одночасному зниженні частки не перероблених сільгосппродуктів [2, с. 55].

Програма модернізації і реструктуризації сільськогосподарського виробництва в Польщі передбачала прискорене роздержавлення держгоспів. Це був болісний процес, який призвів до того, що близько чверті мільйона їх працівників втратили роботу, причому більшість з них потрапили до категорії хронічних безробітних. Водночас відбулося створення нових форм виробництва. На початку 2000-х років у Польщі було 29 господарств (з 2 тис. наявних), що мали площу більше 1 тис. га, з яких 11 належало фізичним і 18 – юридичним особам. 174 господарств мали площу

від 500 до 1000 га, в тому числі 86 господарств були приватними і 88 – власністю юридичних осіб. Господарств площею від 100 до 500 га було 940, з яких 691 перебували у приватній власності і 249 – у власності юридичних осіб [2, с. 95]. У 2002 р. Урядовий центр стратегічних досліджень у Польщі підготував документ «Соціально-економічні трансформації в Польщі», у якому була представлена нова тактика і стратегія розвитку сільського господарства. На думку авторів, епоха, коли ефективність галузі залежала від масштабів, завершувалась і було нагальним розвивати дрібне і середнє виробництва, як найбільш сприйнятне до сучасних технологій, які зв'язані в першу чергу з виробництвом біологічно чистої продукції, попит на яку у світі зростає [2, с. 97]. Польща продовжувала неухильно шукати свого місця у системі європейського сільського господарства.

З вступом до ЄС у Польщі зберігалися відносно вигідні умови для ведення землеробства. Площа сільгоспугідь на душу населення тут була більшою, а іноді і значно більшою, ніж в інших країнах Євросоюзу, і досягала 0,39 га. Водночас середньостатистичне селянське господарство могло володіти лише 6,38 га сільгоспугідь, тобто приблизно в 10 разів менше, ніж у Великобританії, в п'ять разів менше, ніж у Франції і Данії, і три рази менше, ніж у Німеччині, Бельгії і Голландії [3, с. 94]. Переважання дрібних господарств свідчило про неефективність структури землекористування, зниження продуктивності середнього індивідуального господарства. Як і в більшості «нових» членів ЄС, ринок землі у Польщі складався досить суперечливо, що пов'язувалося відсутністю фінансових засобів і очікувальної позиції селян, збереженням обмежень попиту з боку вітчизняних і іноземних інвесторів.

У Польщі невеликий попит на землю обумовлений дефіцитом капіталу, низькою заробітною платнею, а також високою концентрацією земель з відносно міцними індивідуальними господарствами. Закордонні інвестори отримали тільки 150 га землі (0,03%), в тому числі 60 га продали під спорудження гливицької фабрики «Дженерал моторс». Значно більше, біля 14 тис. га купили торгові товари-

ства з незначною частиною іноземного капіталу. Ефективніше використовувалися орендовані землі. До кінця 1998 р. було укладено 171 тис. угод на оренду 3433 га землі. У структурі орендованих земель домінували ділянки до 1 га (48% угод), від 1 до 10 га (40% угод) [4, с. 11–12].

Організаційні приготування Польщі до ЄС виявили складні соціально-еколого-економічні проблеми у функціонуванні агро-сфери. Нагальним завданням постало проведення виваженої екологічної політики у землеробстві з тим, аби домогтися збалансованого розвитку сільських територій, раціонального використання земельних ресурсів, контролю за якістю продукції. У Польщі залишався низьким рівень використання земельних ресурсів насамперед у зв'язку з високим відсотком орних земель, значні площі яких окислені й еродовані. У 2002 р. уряд Польщі розробив шляхи впровадження екологічної стратегії на селі. Як бачимо з таблиці, вона включала кілька етапів [5, с. 30].

Проблема екологізації землеробства особливо загострилася в Польщі і в країнах Західної Європи в 1990-і роки, коли з'явилися значні залишки агропродукції й відбулися помітні зміни в оточуючому середовищі. Останнє стало причиною виникнення ідей екологічно збалансованого землеробства, яке стало важливим елементом більш широкої концепції стійкого суспільно-господарського розвитку. Ця концепція передбачала можливість узгодження зростаючих кількісних і якісних потреб людства з раціональним використанням природних ресурсів, збереженням якості навколишнього середовища для майбутніх поколінь. Екологічні напрями екстенсифікації продуктів харчування були прийняті урядами ЄС не лише з погляду корисності такої продукції для охорони навколишнього середовища, але й суспільно-політичних міркувань. Відмова від інтенсивного тваринництва і промислових технологій збільшувало труднощі в даному секторі господарювання, що призводило до скорочення ринку праці,

Шляхи впровадження екологічної стратегії в польському селі

Етап I			Етап II	Етап III
Вибір можливостей розвитку			Розробка стратегії розвитку общини	Реалізація програми
Умови				
суспільні	екологічні	економічні і технічні		
Потреби людей, звичаї, традиції, культурне спілкування, рівень знань, екологічна свідомість, залучення громадськості	Ресурси общини, стан води, повітря, ґрунтів, рослинного і тваринного світів, вичерпність ресурсів, якість і загрози навколишнього середовища	Величина бюджету общини, доступність позабюджетних коштів, економічна політика держави, рентовість спланованих дій, технічні можливості реалізації намірів	Підготовка вступних програм: <ul style="list-style-type: none"> – оцінка стану середовища і його перетворення; – оцінка стану і прогноз демографічної ситуації в общині; – оцінка засобів і можливостей використання технічного потенціалу общини для її розвитку; – програми навчання і культурного розвитку, в т.ч. – розвитку екологічної освіти; – складання планів вивчення умов і напрямків просторового розвитку місцевих общин 	Аналіз можливостей реалізації і складання гармонограми стратегії. Початок процесів складання інвестиційної документації та узгодження. Реалізація задач: <ul style="list-style-type: none"> – навчання і консультації; – впровадження нових навчальних програм; – інвестиції в галузі санітарії села; – дії для багатофункціонального розвитку села; – розвиток інфраструктури (технічної) і об'єктів виробництва; – дії для залучення капіталу і створення робочих місць

особливо – в селі. Соціальною метою проєкологічної політики держав ЄС у галузі агропродукції було створення попиту на працю у віддалених районах, де ефективно отримувати продукції важко, а використання альтернативних прибутків неможливе.

Аграрна політика ЄС передбачала низку заходів, направлених на розвиток сільських територій, сіл країн-членів і претендентів. Польща в процесі підготовки набула корисний досвід зі створення системи місцевого самоврядування. Першим важливим кроком стало створення незалежного базового рівня територіального устрою країни (гміни) і наділення його реальною владою. Вона стала найбільшим надавачем послуг і головним партнером у вирішенні основних життєво необхідних питань для своїх громадян. Була проведена децентралізація адміністративно-територіальних одиниць. При цьому кількість гмін різко скоротилася. У середньому на один повіт припадало вісім гмін, у кожній з яких в середньому було дев'ять населених пунктів. Польська гміна у середньому мала 110 км² території і 10,4 тис. чол. Населення [6, с. 56].

З бюджету ЄС 2006 р., що становив 121 млрд. євро, 36% спрямовувалось на розвиток сільського господарства і 11% на облаштування сільських територій [7, с. 1]. Загалом на перспективну програму Розвитку сільських територій, що розрахована на 2007–2014 рр. виділялося 69,75 млрд. євро (у цінах 2004 р.) [8, с. 3]. З огляду на це, можна припустити, що такі заходи сприятимуть стримуванню міграційних процесів, збереженню зв'язку сільських жителів із сільгоспвиробництвом.

Польщею був набутий досвід по створенню організаційної бази для розповсюдження принципів суспільної самоорганізації, характерним для більшості розвинутих країн Європи. Територіальні одиниці набули реального впливу на прийняття та реалізацію управлінських рішень. Було створено сприятливі умови для впровадження в життя новаторських задумів, що стосувалися розвитку самоврядних інституцій – гмін, спілок, товариств та неурядових організацій. Було впорядковано систему бюджетного планування та раціоналізовано структуру державних доходів і видатків [9, с. 24].

Базовою одиницею сільського самоврядування Польщі виступали 308 гмін. Формування кордонів відповідно Європейської хартії органів місцевого самоврядування проводилось на основі референдуму. Функція громадської репрезентації її мешканців покладалась на раду. Колегіальний орган – правління гміни, обиралося шляхом таємного голосування з числа депутатів. Головою правління був вїт, що мав не лише функцію голови колегіального органу, але й мав також власні повноваження [9, с. 28–29].

У Польщі перелом централізації намітився у 1989 р. і закріплений Законом про територіальне самоврядування від 1990 р. Гміни вирішували цілий ряд завдань по охороні навколишнього середовища. Створено фінансові системи, які допомагали низькопроцентними кредитами в їх реалізації – Національний і регіональні фонди охорони середовища та водного господарства, Фонд реструктуризації і модернізації села, Фонд забезпечення села водою та інші [10, с. 112].

Ідея європейської єдності, яка знайшла своє логічне оформлення у лозунгу «Європа – наш спільний дім», стала важливою складовою у досягненні всебічної європейської інтеграції, подоланні відмінностей у розвитку та життєвому рівні різних регіонів усіх країн-членів ЄС.

З метою вирішення проблем, які перешкоджали економічному і соціальному об'єднанню Європи, а також виникали у процесі структурної трансформації національних економік органами Співтовариства визначено основні економічні і соціальні пріоритети, які сформовані у шести цілях розвитку. Цілі розвитку, як об'єкти реалізації, включали не тільки окремі території або зони, але й певні групи людей, які виділені за різними чіткою обумовленими критеріями.

Вони були наступними: **ціль 1** – відсталі регіони, де показники ВВП в розрахунку на 1 мешканця менше 75% від середніх показників по Співтовариству або ж існують інші підстави для включення регіону до цієї зони; **ціль 2** – зони промислового занепаду, де показники зайнятості у промисловості трудових ресурсів і рівень безробіття перевищують середні значення показників по Співто-

вариству, і в яких відбувається структурний занепад у сфері промисловості та зайнятості; **ціль 3** – безробітні впродовж тривалого часу особи на території всього Співтовариства, не працевлаштована молодь і працююче населення, перед яким виникла загроза бути виключеним з ринку праці; **ціль 4** – працівники на території всього Європейського Союзу, професійному положенню яких загрожують зміни у промисловості та в інших системах виробництва; **ціль 5а** – працівники аграрного і риболовного секторів і підприємці, діяльність яких пов'язана з переробкою продукції, що виробляється у цих секторах на території Співтовариства; **ціль 5б** – вразливі аграрні зони з низьким рівнем економічного та соціального розвитку, які, крім того, відповідають наступним двом із трьох критеріїв: високий рівень зайнятості у сільському господарстві, низький рівень доходів від сільського господарства, низькі показники щільності населення або тенденція до зменшення чисельності сільського населення; **ціль 6** – слабозаселені зони, де щільність населення становить менше 8 чол./кв. км. [11, с. 97].

Польща з вступом до ЄС пережила етап занепаду соціально-побутової сфери села. Певний регрес спостерігався у медичному обслуговуванні сільського населення, системі освіти. Вища і середня спеціальна освіта для сільської молоді стала менш доступною як у зв'язку із зниженням рівня навчання на селі, так і з введенням платної вищої освіти. На початку 2000-х років лише 2–4% молоді з сіл продовжували навчатись у вищих навчальних закладах. Для Польщі це була катастрофа, оскільки на цю категорію молоді припадало 50% всієї популяції у віці 19–24 років [12, с. 108]. Розвиток зазначених негативних процесів на селі став одним з головних причин психологічної деморалізації значної частини польського селянства, яке повільно пристосовувалося до конкурентного ринкового середовища.

Соціальна сфера села країн ЄС перебувала у постійному розвитку. Водночас соціально-демографічна ситуація в цілому з роком в рік погіршувалася. У 1990–2000-ні роки хороші досягнення в боротьбі з дитячою смертністю

мала Данія. Система державного медичного страхування, яка передбачала вільний вибір пацієнтом лікаря, влаштовувала 95% населення країни. Всі лікарні в країні – державні, медична допомога – безкоштовна [13, с. 40].

Важливим елементом нової системи охорони здоров'я у Польщі стали так звані каси опіки хворих. Це заклади, що функціонували на принципах самоврядування і репрезентували інтереси тих пацієнтів, котрі значилися за ними на підставі відповідних страхових платежів. Керівними органами таких кас були ради та управління. У виборах до керівних органів каси хворих могли висувати свої кандидатури особи, що мешкали на території, яка обслуговувалася певною касою, і були в ній застрахованими. Діяльністю каси керувало правління, яке самостійно вирішувало усі питання, пов'язані з її функціонуванням, за винятком тих, що належали до виключної компетенції ради. Директор каси був керівником і репрезентантом правління [9, с. 34].

У країнах ЄС доступність сільських жителів до медичних послуг визначалася комплексом факторів, серед яких рівень медичної свідомості, розплід виплат по медичному страхуванню, реальна вартість лікувальних і санаторних послуг тощо [15, с. 95]. Підвищення життєвого рівня, ріст інтересу до здоров'я, збільшення тривалості життя і старіння населення вели до збільшення витрат громадян на підтримання власного здоров'я і зовнішнього вигляду. Євро інтеграція справила стимулюючий вплив. Свобода пересування, удосконалення транспорту і зв'язку, введення єдиної валюти перетворили ЄС в єдиний ринок медичних, реабілітаційних і косметичних послуг, посилили на ньому конкуренцію. Важливу роль у функціонуванні цього ринку відіграло зближення національних систем обов'язкового медичного страхування.

Отже, ідеологема багатofункціональності сільського господарства потребувала глибинних функціональних змін сільських територій. Саме тут поряд з традиційною продукцією вироблялись такі цінні нетоварні суспільні продукти як біосередовище, кисень, чиста вода, біологічне розмаїття, ландшафти, людський та соціальний капітал, надавалися

послуги та здійснювалася несільськогосподарська діяльність. Малися національні особливості поліпшення життєвих умов на селі, спеціального режиму їх функціонування.

Як і в інших країнах ЄС, у Польщі стрімко на селі розвивалися міграційні процеси. Проведені в 2003–2004 рр. вибіркові соціологічні дослідження серед сільської молоді виявили, що 85% опитаних головною проблемою вважали матеріальне становище, 52% – відсутність роботи. До причин безробіття відносили 62,5% респондентів відсутність робочих місць, 55% несплату коштів за вироблену продукцію, 45% нарікали на владу. Молоді люди вважали, що виправити становище можна через створення робочих місць (72,5% відповідей), підвищення рівня освіти (32,5%). Лише 17,5% опитаних бажали повернутися в село. Молодь, що залишилася на селі, віддавала перевагу професії вчителя чи службовця агротуризму [5, с. 17].

Мігранти потрапляли на роботу нижчої кваліфікації, ніж та, яку залишали у країні походження. Їм доводилось конкурувати з робітниками з вищим рівнем кваліфікації за низькокваліфіковану, низькооплачувану роботу. Нагальним завданням ставало відвернення відпливу кадрів з аграрного сектора. В Іспанії та Португалії після вступу до ЄС він був особливо інтенсивним.

На початку 2000-х років, за даними ЄС, загальна чисельність легальних і нелегальних мігрантів з країн і в країни Співдружності досягла 16,8 млн. чол., або 4,1% загального населення [12, с. 591]. Країни ЄС мали більші за загальносвітові показники і по складу емігрантського населення в питомій вазі робочої сили. За даними опитування громадської думки, більшість населення ЄС вважає, що в їх країнах проживало багато іммігрантів, що загострювало проблему зайнятості і посилювало міжетнічні і національні конфлікти.

У Польщі зберігалася високим безробіття на селі. Складалося, що дрібне селянське господарство виявлялось перенасиченим робочою силою. На початку 2000-х років безробіття на селі досягло 800 тис. чол., тобто 14–15% економічно активного сільського населення, або 45% всіх безробітних країни [13, с. 98].

Особливістю ринку праці країн ЄС була відсутність дієвих механізмів забезпечення наступності у динаміці робочих місць. Смалким залишався вплив на зайнятість росту реального ВВП. Він обумовлювався в основному підвищенням продуктивності праці і збільшенням капіталомісткості виробництва. Країни ЄС забезпечували високий ступінь соціального захисту. Найдетальніша регламентація умов найму і звільнення з роботи була в Нідерландах, Італії, Іспанії, найменша – у Великобританії, Ірландії, Данії [14, с. 26].

Висновки. Отже, сільське господарство Польщі розвивалося відповідно економічній і агротехнічній стратегії Співдружності. Відбувалися суттєві зрушення в якісних параметрах виробленої продукції. Ринок сільгосппродукції Польщі зайняв потенційну вагому нішу у світовому продовольчому ринку. Актуальним залишається дослідження впливу організаційно-політичних та територіальних трансформацій в сільському господарстві з втіленням економічних перетворень на шляху євроінтеграції.

Список використаних джерел

1. Чеботар С. І. Польська економіка на межі тисячоліть: труднощі, успіхи, перспективи. — К.: Хрещатик, 2002. — С. 148.
2. Сельское и продовольственное хозяйство в Польше. — Варшава, 1998. — 96 с.
3. Аграрная реформа в странах Центрально-Восточной Европы и России... — С. 94.
4. Плітка Т. Я. Розвиток ринку нерухомості в процесі трансформації сільського господарства Польщі: Автореф. ... дис. канд. економ. наук. — С. 11–12.
5. Собчик В. М. Теоретико-методологічні засади формування екологічної культури сільськогосподарського виробництва: Автореф. ... дис. докт. с.-г. наук. — К.: УААН, 2004. — 30 с.
6. Нелеп В. М. Реформування адміністративно-територіального устрою і створення системи місцевого самоврядування в Польщі та Франції // Економіка АПК. — 2005. — № 11. — С. 56–58.
7. http://ec.europa.eu/budget/library/publications/budget_in_fig/dep_eu_budg_2006_en.pdf
8. Rural Development: Commission finalises annual funding for Member States for 2007–2013 // Europa.eu — Brussels. — 2006. — Sept. 12. <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1177&format=HTML&aged=0&language=EN&quillanguage=en>
9. Борщевський В. Інституційні основи суспільно-економічних і ринкових перетворень в Польщі. — Львів: Вид-во Львів. комерц. акад., 2003. — 46 с.
10. Попова О. Л. Економічне забезпечення охорони навколишнього середовища в регіонах Украй-

- ни // Національні особливості реформування соціально-економічних відносин і регулювання економічних процесів в Україні та Польщі: Зб. наук. доп. ... — С. 112.
11. Крисанов Д. Ф. Регіональні проблеми соціального облаштування сільських територій України в умовах перехідної економіки // Національні особливості реформування соціально-економічних відносин і регулювання економічних процесів в Україні та Польщі: Зб. наук. доп. /НАН України, Інститут економіки. Ред. кол.: В. М. Трегобчук (відп.ред.) та ін. — К., 2007. — 305 с.
 12. Аграрная реформа в странах Центрально-Восточной Европы и России. — С. 108.
 13. Ходов Л. Г. На рынке медицинских услуг (замечки потребителя) //Современная Европа. — 2002. — № 3. — С. 93–98.
 14. Собчик В. Т. Вказана праця. — С. 17.
 15. Gastles S., Miller M. The age of migration: Intern. population movements in the mod. world. — L.: Basingstoke: Macmillan, 1993. — X. — P.41 (306 p.); Martin P., Miller M. European-American immigration convergence // Intern. migration rev. — L., 1994. — Vol. 28, № 3. — P. 591–594.
 16. Аграрная реформа в странах Центрально-Восточной Европы и России. — С. 98.
 17. Европейский Союз: Новый этап интеграции. Проблемно-теоретический сборник /Отв. ред. Головин В. Г. — М.: Институт по общественным наукам, 1996. — 151 с.

СЕЛІВАНОВА-ЗЕРКАЛЬ І. А.

СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО ПОЛЬШИ: ЭВОЛЮЦИЯ 2000-х ГОДОВ В СФЕРЕ ЕВРОПЕЙСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ

В статье рассматривается историческая трансформация сельского хозяйства Польши после развала политической и экономической социалистической системы. Определяются шаги польского правительства в направлении евроинтеграции с учётом специфики страны и её хозяйства. Определено какие цели были поставлены на первое место в процессе евроинтеграции на пути к экономическому развитию и стабильности. Рассмотрены формы организации самоуправления и работы сельского населения, а также проблемы, которые возникли в этот исторический период.

Ключевые слова: экономические реформы, Евросоюз, программа модернизации, государственные хозяйства, область, гмина, централизация, аграрная политика.

SELIVANOVA-ZERKAL I.

AGRICULTURE POLAND: EVOLUTION 2000-s IN EUROPEAN INTEGRATION

The article examines historical transformation of agriculture in Poland after the collapse of the socialist political and economic system. Defines the steps in the direction of the Polish government of European integration, taking into account the specifics of the country and its economy. Determine what goals were put in first place in the European integration towards economic development and stability. Consider the form of the organization of government and the rural population, as well as problems that arose during this historical period.

Keywords: economic reforms, the EU, the program of modernization, public sector, region, gmina, tsentralizatsiya, agrarian policy.

Стаття надійшла до редколегії 3.07.2014